

TMMOB MİMARLAR ODASI
MESLEKİ DAVRANIŞ KURALLARI YÖNETMELİĞİ
(41.Dönem Olağanüstü Genel Kurulunda kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.)

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- Bu Yönetmeliğin amacı, mimarların, mimari faaliyet alanları ve sundukları mimarlık hizmetinin türü ne olursa olsun, mimarlık uygulamalarında ve mesleki etkinliklerinde topluma, işverene, meslektaşlarına ve Mimarlar Odasına karşı davranışlarına ilişkin yükümlülükleri ve meslek mensuplarının birbiriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmakla ilgili, usul ve esasları düzenlemektir.

Bu Yönetmelik, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörde serbest olarak mimarlık faaliyetinde bulunan bütün mimarları kapsamaktadır.

Dayanak

MADDE 2- Bu Yönetmelik, 27/01/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 2nci maddesinin (b) fıkrası hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Genel Hükümler

MADDE 3- Bu Yönetmelikle belirlenen kurallara uymayan mimarlar, Mimarlar Odası Yönetim Kurulunca haklarında işlem yapılmak üzere Mimarlar Odası Onur Kuruluna sevk edilir.

İKİNCİ BÖLÜM
Mesleki Davranış Kuralları

Mimarların Toplumaya Karşı Yükümlülükleri

MADDE 4 – Mimar, mesleki çalışmalarını yürütürken, topluma karşı aşağıdaki yükümlülüklerle uygun davranır;

a) Mimar, mesleki uygulamalarında ırk, dil, milliyet, inanç ve cinsiyet ayrımı yapamaz, insan haklarına saygıyı temel alır.

b) Mimar, mesleğini uygularken doğal ve kültürel mirasın, kentsel ve çevresel değerlerin korunması, kamu ve toplum yararının önceliği ilkelerini gözetir.

c) Mimar, topluma, bütün bilgi ve birikimi ile mesleki sorumluluk ve görev anlayışı ile hizmet sunar.

Mimarların Meslektaşlarına Karşı Yükümlülükleri

MADDE 5- Mimar, meslektaşlarıyla ilişkilerinde aşağıdaki esaslara uygun davranır;

a) Mimar, meslektaşlarına doğrudan ya da dolaylı olarak ve bilerek zarar verecek davranışlardan kaçınır.

b) Mimar, bir işi alabilmek için başka meslektaşlarını mesleki bakımdan kötüleyici, küçümseyici tarzda hareket edemez.

c) Mimar, eser sahibi mimarın izni olmadan projesini kullanamaz, değişiklik ya da ilaveler yapamaz. Mimar, kendi eserleri üzerindeki telif haklarını kötüye kullanamaz.

d) Mimar, başka bir meslektaşı tarafından tasarlanmış bir yapı ve mekânın, herhangi bir mesleki hizmet sorumluluğunu üstlenmeden önce o meslektaşının iznini almak zorundadır. Proje müellifi belli değilse ya da bulunamıyorsa bu durumu çalışma yapmadan önce Mimarlar Odasına bildirmek zorundadır.

e) Mimar meslektaşlarının eserlerini ve çalışmalarını, tahkir edici olmadan, mimarlık bilimi ve sanatının verileri çerçevesinde dürüst, nesnel ve yapıcı olarak eleştirebilir. Kendi çalışmalarına yönelik bu tarz eleştirileri de hoşgörülle karşılar.

f) Belli bir mesleki hizmetin başka mimar tarafından üstlenilmiş olduğunu veya bu konuda çalışma yapıldığını bilen ya da makul bir araştırma sonucu bunu öğrenebilecek durumda olan mimar, iş sahibinin kendisine aynı işi önermesi durumunda, bu teklifi ilgili meslektaşına ve Mimarlar Odasına bildirmek zorundadır.

g) Mimar, başkasına ait mimarlık eserlerini kendine mâl edemez. Mesleki başarısını kendi çalışmaları üzerine kurar. Meslektaşlarını küçümseyerek ya da kötüleyerek kendini ön plana çıkaramaz. Meslektaşlarının eser ve hizmetlerine karşı, tutumunda mesleki saygıyı temel alır.

h) Her ne şartla olursa olsun, bir mimar başka bir mimar hakkında küçük düşürücü davranışlarda ve hakarete varan açıklamalarda bulunamaz. Bu açıklamaları basın yayın organları ya da başka araçlar ile topluma yayamaz.

ı) Mimar, meslektaşlarının mesleki ve özlük haklarını korur, kendisinin yada başka bir mimarın mesleki ve özlük haklarının ihlaline izin vermez. Engel olunamamışsa derhal Mimarlar Odasına durumu bildirir.

Mimarların İş Sahiplerine Karşı Yükümlülükleri

MADDE 6- Mimar, iş sahipleriyle ilişkilerinde aşağıdaki esaslara uygun davranır;

a) Mimar üstlendiği iş veya hizmetin kapsamını, sorumluluklarını, ücretini, ödeme aşamaları ve iş ilişkilerinin sona erdirilmesi hakkında koşullarını iş sahibiyle yapacağı yazılı bir sözleşmeyle belirler. Mimar yapmış olduğu sözleşme şartlarına uymak, hizmetin kaliteli yürütülmesinde azami gayret ve iyi niyeti sarf etmekle yükümlüdür.

b) Mimar, iş sahibine verdiği mimarlık hizmetine ilişkin veya işle bağlantılı sırlarını iş sahibinin iznini almadan, ya da yasal gereklilik dışında açıklayamaz, kişisel çıkarları için kullanamaz.

c) Mimar, iş sahibine yanıltıcı bilgiler vererek veya işi olduğundan farklı göstererek onun bilgi eksikliğini kötüye kullanamaz. Kamu yararına aykırı olarak özel haklar ve ayrıcalıklar sağlama vaadinde bulunamaz ya da bu yolları bir iş alma aracı olarak kullanamaz.

d) Mimar, üstlendiği iş veya hizmetleri, eksiksiz ve meslek kuralları ve etiğine uygun hazırlamak, gereksiz gecikmelere yol açmadan tarafların anlaştıkları sözleşmede belirtilmiş olan süre içinde tamamlamak, hizmetiyle ilgili yazılı ve çizili belgeleri kesin, açık ve her türlü bilgiyi içerecek şekilde yürürlükte bulunan ilgili yasa ve mevzuata uygun olarak düzenlemekle yükümlüdür.

e) Mimar, iş sahibinin isteklerine saygı göstermeli, üstlendiği işlerin ve hizmetlerin ilerleyişi hakkında, özellikle kalite ve maliyet konusunda belirli sınırlamalar konulmuş olması halinde hizmetin kalite ve maliyetini etkileyebilecek konularla ilgili olarak iş sahibini bilgilendirmelidir. İş sahibinin onayı olmadan, projesinde herhangi bir arttırma ya da eksiltme yapamaz.

f) Mimar, işi almak için iş sahibine herhangi bir özendirici teklifte bulunamaz. İş sahibinden veya iş sahibinin bilgisi dahilinde ya da bilgisi dışında kayıt dışı gelir getirecek herhangi bir özendirici teklif veya ödemeyi kabul edemez.

Mimarların Mimarlık Mesleğine Karşı Yükümlülükleri

MADDE 7 – Mimar, mesleğine karşı kişisel yükümlülüklerinde aşağıdaki esaslara uygun davranır;

a) Mimar mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak zorundadır.

b) Mimar, mesleki faaliyetlerini bağımsızlık, tarafsızlık, gizlilik, dürüstlük, doğruluk ve adalet ilkeleri çerçevesinde yürütür. Mesleki sorumluluğu ile uyuşmayacak ve dürüstlüğünden kuşku uyandıracak davranışlardan kaçınır.

c) Mimar, proje ve uygulamaları için gerçeğe aykırı olarak kendisinin kaliteli ve ucuz bina yaptığını ya da zamandan tasarruf sağladığını, ucuz ve süratli hizmet yaptığını ya da buna benzer bir hususu ileri sürerek ilan vermez. Hiçbir şekilde reklam yapamaz.

d) Mimar, mimarlık mesleğinden yasaklanan kişilerle mesleki ortaklık kuramaz, mimarlık mesleğini onlarla birlikte icra edemez.

e) Mimar, yasalarca kendisine verilmiş olan unvanlar dışında başka bir unvan kullanamaz.

f) Mimar, daha önce kısmi ya da genel yarışması yapılmış yahut teklif alma işi idarece tamamlanarak sonuca bağlanmış ve dolayısıyla en uygun proje müellifi belli olmuş bir iş için iş sahibi tarafından daha sonra kendisine yapılan iş teklifini Mimarlar Odasına haber vermek zorundadır.

Mimarların Meslek Odasına Karşı Yükümlülükleri

MADDE 8- Mimar, Mimarlar Odasına karşı aşağıdaki yükümlülüklerle uygun davranır;

a) Mimar, mesleğini uygularken toplum içinde meslek topluluğunun bir temsilcisi durumundadır ve yürürlükte bulunan meslek alanıyla ilgili bütün yasa, tüzük ve yönetmeliklere, mesleğin uygulanması konusundaki Oda kararlarına uymak zorundadır.

b) Mimar, yarışma sonucunda elde edilecek iş veya hizmetin kalite değerlendirmesinin veya seçilecek mimarın mesleki nitelik değerlendirmesinin ön planda olmadığı anlaşılan ya da Oda politikalarıyla yönetmeliklerine aykırı olduğu tespit edilen ve bu nedenle Oda tarafından boykot edilmesine karar verilmiş olan bir tasarım yarışmasına danışman, asli-yedek jüri üyesi ve yarışmacı olarak katılamaz, bu tür ihalelere teklif veya öneri veremez.

c) Mimar, sorumluluğunu üstlendiği mesleki görevi yürütürken iş sahibi kurum ve kuruluş tarafından kamu yararına aykırı yönlendirilmesi halinde, bu konuda karşılaştığı istek ve zorlamaları Mimarlar Odasına bildirir.

d) Mimarlar Odasının herhangi bir kurul ya da organında seçimle göreve gelen ya da görevlendirilen mimar, bu görevi yürüttüğü esnada yasa ve yönetmelikler ile genel kurul ve yönetim kurulu kararlarına uymak, harcamalarını genel kurullarda ve yönetim kurullarında kabul edilmiş bütçeye uygun şekilde ve belgeli olarak yapmak, tüm üyelere her konuda eşit davranmak, Oda organlarına aday olan üyelere eşit mesafede durmak, alt birimlerdeki organ seçimlerinde taraf olmamak ve seçimleri etkileyecek çalışmalarda bulunmamak, üst birim veya kurullara gönderilmesi gereken tüm bilgi, belge ve evrakın zamanında, tam ve eksiksiz olarak iletilmesini sağlamak zorundadır.

MADDE 9- Mimarlar Odasının herhangi bir organında seçimle göreve gelen mimar, bu görevi yürüttüğü esnada yerel yönetim seçimlerine aday olduğu taktirde Mimarlar Odasındaki görevinden çekilmiş sayılır. Adaylık sürecinde ve seçildikten sonra Mimarlar Odasındaki görevini propaganda aracı olarak kullanamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 10- Bu Yönetmelik ile 13 Şubat 1971 tarihli “Mimarlar Odası Mimarlık Mesleğini Uygulama, Mimarlar Arası Dayanışma, Mimarlık Şeref ve Haysiyetini Koruma Yönetmeliği” yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 11- Bu Yönetmelik Mimarlar Odası Genel Kurul kararıyla yürürlüğe girer

Yürütme

MADDE 12- Bu yönetmelik hükümlerini Mimarlar Odası Yönetim Kurulu yürütür.